

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.
Levélcím: 1391 Budapest 62. Pf. 211.
Telefon: (06-1) 472-8865
Ügyszám: VJ/35/2019.
Iktatószám: VJ/35-308/2019.

Betekinthető változat!

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a M. G. Ügyvédi Iroda (1051 Budapest, Dorottya utca 1.; eljáró ügyvéd: dr. M. G.), a Dentons Réciczka Ügyvédi Iroda (1061 Budapest, Andrásy út 11.), a dr. G. T. Ügyvédi Iroda (1061 Budapest, Andrásy út 11.), a dr. T.T. Ügyvédi Iroda (1061 Budapest, Andrásy út 11.) és a K.-Sz. Ügyvédi Iroda (1061 Budapest, Andrásy út 11.) által képviselt **MEDIQ DIREKT Gyógyászati Segédeszköz Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.** (székhely: 9672 Gérce, Kossuth utca 128.; levelezési cím: 2040 Budaörs, Vasút utca 1.) által benyújtott összefonódás-bejelentés alapján indult versenyfelügyeleti eljárásban, melyben további ügyfélként részt vett az Oppenheim Ügyvédi Iroda (1053 Budapest, Károlyi utca 12.; eljáró ügyvéd: dr. M. Z.) által képviselt **Replant 4 Care Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.** (1119 Budapest, Nándorfejérvári út 35.) – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa megállapítja, hogy a MEDIQ Direkt Gyógyászati Segédeszköz Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-nek a Replant 4 Care Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. feletti közvetlen egyedüli irányításszerzésével megvalósuló összefonódás nem csökkenti jelentős mértékben a versenyt az érintett piacon.

A határozat ellen a kézhezvételtől számított harminc napon belül közigazgatási per indítható. A keresetlevelet a Gazdasági Versenyhivatalnál kell benyújtani, elektronikusan, az erre rendszeresített űrlap¹használatával, mely a Gazdasági Versenyhivatal honlapján érhető el. A Gazdasági Versenyhivatal a keresetet az ügy irataival együtt továbbítja a közigazgatási perre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Fővárosi Törvényszéknek. A törvényszék eljárásában a jogi képviselet kötelező.

I n d o k o l á s

I.

A bejelentett összefonódás

- 1) A MEDIQ DIREKT Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (a továbbiakban: Mediq) 2019. október 24. napján üzletrész adásvételi szerződést (a továbbiakban: Szerződés) kötött a

¹Űrlap a Gazdasági Versenyhivatal egyedi döntésével szembeni keresetlevél betérjesztéséhez

Replant 4 Care Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (a továbbiakban: Replant) üzletrészei 100 százalékanak megszerzésére.

- 2) A Mediq a Gazdasági Versenyhivatalhoz 2019. október 25-én az 1) pont szerinti ügyletet – mint vállalkozások összefonódását – bejelentette a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 43/J. § (1) bekezdése szerint a Tpv. 24. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel.²
- 3) A Gazdasági Versenyhivatal vizsgálója 2019. október 31-én a Tpv. 43/N. § (1) bekezdés a) pontjának alkalmazásával az 1) pont szerint ügylettel megvalósuló összefonódás vizsgálatára – az eljáró versenytanács egyetértésével - versenyfelügyeleti eljárást indított³ a Tpv. 67. § (4) bekezdés b) pontja alapján, mert a bejelentési űrlap nem tartalmazott minden olyan releváns tény, melyek a bejelentett összefonódás elbírálásához szükségesek lettek volna.
- 4) A Mediq és a Replant által a vizsgáló felhívására szolgáltatott adatok alapján megállapítható volt, hogy van legalább egy olyan reálisan szóba jöhető érintett piac, melyen a Replant-nak, valamint annak a vállalkozáscsoportnak, melybe a Mediq tartozik, az együttes részesedése meghaladja a 20 százalékot, és ezen belül mindkettőjüké az 5 százalékot. Ebben az esetben pedig a Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének 7/2017. közleménye az összefonódás-bejelentési kötelezettség, az összefonódás vizsgálatára irányuló versenyfelügyeleti eljárás megindítása, valamint az eljárás teljes körűvé nyilvánítása esetén alkalmazandó „nem nyilvánvalóság” feltételéről (a továbbiakban: 7/2017. közlemény) 22. ba) és 22. c) pontjai alapján nem nyilvánvaló, hogy az összefonódás az érintett piacon nem eredményezi a verseny jelentős mértékű csökkenését. Ezért a vizsgáló az eljáró versenytanács egyetértésével a Tpv. 69. §-a alapján elrendelte az összefonódás piaci hatásainak teljes körű eljárásban történő vizsgálatát.⁴
- 5) Az eljárás előzőek szerinti teljes körűvé nyilvánítását követően 2020. január 27-én a Mediq-kel egy vállalkozáscsoportba tartozó Al Sirona (Luxembourg) Acquisitions S.à.r.l. bejelentette⁵ az Alvogen CEE Kft. feletti irányításszerzésével megvalósuló összefonódást, melyet a Gazdasági Versenyhivatal 2020. március 26-án kelt határozatával tudomásul vett.⁶ Erre tekintettel a jelen összefonódás vizsgálatakor az eljáró versenytanács az Alvogen CEE Kft.-t a Mediq-kel egy vállalkozáscsoportba tartozóként vette figyelembe.
- 6) A Mediq nyilatkozata szerint az 1) pont szerinti ügylet a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK tanácsi rendelet alapján nem bejelentésköteles. Az ügylet által megvalósuló összefonódás más ország versenyhatóságához nem került bejelentésre.

II.

A vizsgáló eljárása során lefolytatott főbb eljárási cselekmények

- 7) Az eljárás teljes körűvé nyilvánítását követően a vizsgáló további öt alkalommal hívta fel adatszolgáltatásra a Mediqet és a Replantot. Megkeresésre kerültek továbbá a két vállalkozás főbb versenytársai (összesen 28-an) és jelentősebb vevői (összesen 19-en).
- 8) A Mediq és a Replant tevékenységének támogatott jellegére tekintettel megkeresésre került a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (a továbbiakban: NEAK) és az Állami Egészségügyi Ellátó Központ (a továbbiakban: ÁEEK).

² ÖB/36/2019. számú összefonódás-bejelentés.

³ VJ/35/2019. számú végzés.

⁴ VJ/35-15/2019. számú végzés.

⁵ ÖB/4/2020. sz. összefonódás-bejelentés.

⁶ VJ/2-31/2020. számú határozat.

- 9) Megkeresésre került továbbá három szakmai szövetség: az Egészségügyi Technológiai és Orvostechnikai Szállítók Egyesülete (a továbbiakban: ETOSZ), a Forgalmazók az Egészségért Szövetség (a továbbiakban: FESZ) és az Orvostechnikai Szövetség (a továbbiakban: OSZ).
- 10) A kiküldött megkeresések az érintett piacokra vonatkozó általános ismeretekre és szakmai tapasztalatokra irányultak, továbbá lehetőséget biztosítottak az összefonódással kapcsolatos vélemények kifejtésére. A piaci szereplőktől ezen túlmenően értékesítési adataik is bekérésre kerültek.

III.

Az összefonódás résztvevői

A Replant

- 11) A Replant külföldről behozott gyógyászati segédeszközök kis- és nagykereskedelmével foglalkozik. A tevékenységén belül meghatározó jelentőségű kiskereskedelmet három budapesti (ebből kettő a XI. kerületben, egy pedig a XVII. kerületben), valamint Siófokon és Veszprém-ben lévő gyógyászati segédeszköz boltjaiban (a továbbiakban: GYSE bolt) végzi.
- 12) A gyógyászati segédeszközökön belül a Replant sztómaterápiás eszközök (belső táartók és urostómás eszközök), hagyományos és modern kötszerek, inkontinencia termékek (betétek és nadrágpelenkák), kompressziós textíliák (harisnyák, fáslik, kompressziós pólyák) antidecubitus (felfekvés megelőzésére szolgáló) párnák és egyéb rehabilitációs eszközök kis- és nagykereskedelmi forgalmazásával foglalkozik. Az általa értékesített termékek túlnyomó többsége társadalombiztosítási (a továbbiakban: TB) támogatásban részesül.
- 13) A Replant Magyarország területén az összefonódás létrejöttének (a Szerződés aláírásának) időpontjában rendelkezésre álló utolsó hitelesen lezárt (2018.) üzleti évben 1 milliárd forintot meghaladó nettó árbevételt ért el. A Replant más vállalkozás felett nem rendelkezik irányítási joggal

Az Advent Csoport

- 14) A Mediq az Advent International Corporation által irányított vállalkozáscsoport (a továbbiakban: Advent Csoport) tagja. Az Advent Csoport a világ egyik legnagyobb magán befektetési vállalkozáscsoportja, melyhez rendkívül nagyszámú vállalkozás tartozik, így portfólió vállalatai közé tartozik a Mediq közvetlen irányítója, a Mediq International B.V. és az általa irányított további vállalkozások (a továbbiakban együtt: Mediq alcsoport), melyek Európa számos országában foglalkoznak betegek számára segítő szolgáltatásokkal, továbbá ilyen célt szolgáló termékek (köztük gyógyászati segédeszközök) gyártásával és értékesítésével.
- 15) A Mediq gyártási tevékenységet nem végez, tevékenysége a Mediq alcsoport más tagjai és más vállalkozások által külföldön gyártott gyógyászati segédeszközök Magyarországon történő forgalomba hozatala és nagykereskedelmi értékesítése. Az általa forgalmazott gyógyászati segédeszközök köre (a sztómaterápiás termékek kivételével) megegyezik a Replant termékkörével, és szintén túlnyomó többségében TB támogatásban részesül.
- 16) A Mediq 19 sebkezelési- és ápolási centrumot (a továbbiakban: sebkezelő centrum) működtet Budapest XIX. kerületében és Magyarország nagyobb városaiban (többségében megyeszékhelyeken). Budapest mellett két további olyan településen (Veszprém és Siófok) rendelkezik sebkezelő centrummal, ahol a Replant-nak GYSE boltja van. A centrumokban a TB által nem finanszírozott betegellátás történik, mely azonban csak kivételes esetekben terjed túl a betegek vizsgálatán és ahhoz kapcsolódó szaktanácsadáson (az ajánlott eszköz helyes használatára, az ahhoz való hozzájárásra vonatkozó tájékoztatás, beleértve a vényre

történő felírást). Mivel sok beteg nem ismeri a sebkezelő centrumok előzőek szerinti jellegét, előfordul, hogy akkut esetekkel is felkeresik azokat, ilyen egyedi esetekben előfordulhat kötszer felhelyezése is (jellemzően egyszerű lap és ragtapasz). A sebkezelő centrumokban kereskedelmi értékesítés nem folyik.

- 17) Az Advent Csoport további magyarországi tevékenysége a következőkre terjed ki: gyógyszerkészítmény és táplálék kiegészítő értékesítése, ipari bevonó gyanták értékesítése, vízkezelési szolgáltatások nyújtása, csomagolások értékesítése, bankkártyák és egyéb elektronikus kártyák gyártása, motorok és turbinák gyártása, ipari karbantartási szolgáltatások nyújtása.
- 18) Az Advent Csoport⁷ Magyarország területén az összefonódás létrejöttének (a Szerződés aláírásának) időpontjában rendelkezésre álló utolsó hitelesen lezárt (2018.) üzleti évben – a vállalatcsoporthoz tartozó vállalkozások közötti forgalom nélkül – 15 milliárd forintot meghaladó nettó árbevételt ért el.

IV.

A gyógyászati segédeszközök forgalmazásának szabályozási háttere

- 19) Gyógyászati segédeszköznek az átmeneti vagy végleges egészségkárosodással, fogyatékossággal élő ember személyes használatába adott orvostechikai vagy ápolási technikai eszköz minősül, amely használata során nem igényli egészségügyi szakképesítéssel rendelkező személy folyamatos jelenlétét. Az ún. egyedi méretvétel alapján készült gyógyászati segédeszköz pedig a meghatározott személy gyógykezelése során az arra jogosult orvos által a gyógykezelés igényeinek megfelelően rendelt, a beteg kizárólagos, egyedi használatára szolgáló, különleges tervezési jellemzőkkel készült eszköz.

A forgalomba hozó és a forgalmazó

- 20) A biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. évi XCVIII. törvény (a továbbiakban: Gyftv.) 3. § 29. pontja szerint forgalomba hozónak minősül az olyan vállalkozás, amely Magyarországon gyártott gyógyászati segédeszköz esetén az eszköz gyártója, Magyarországon kívül gyártott gyógyászati segédeszköz esetén az eszköz Magyarországra történő behozatalát végzi és az eszköz gyártójától megfelelő meghatalmazással rendelkezik. A Gyftv. 3. § 30. pontja alapján minősített forgalomba hozó az egészségbiztosító külön jogszabály szerinti szállítójegyzékében szereplő forgalomba hozóként szereplő forgalomba hozó. Gyógyászati segédeszköz TB támogatásával kapcsolatos kérelmet – az egyedi méretvételes eszközökre vonatkozó csoportos eszközök kivételével – kizárólag a NEAK szállítójegyzékén szereplő minősített forgalomba hozó nyújthat be.
- 21) A Gyftv. 3. § 34. pontja szerint gyógyászati segédeszköz forgalmazója: a gyógyászati segédeszköznek a végső felhasználó részére történő értékesítését, kölcsönzését, javítását végző természetes vagy jogi személy, ide nem értve azokat az egészségügyi szolgáltatónak nem minősülő, gyógyászati segédeszközt egyedi méretvétel alapján gyártókat, akik az eszköznek a biztosított részére történő kiszolgáltatását nem maguk végzik.
- 22) A gyógyászati segédeszközök forgalmazásának, javításának, kölcsönzésének szakmai követelményeiről szóló 7/2004. (XI. 23.) EüM rendelet 3. § (1) bekezdése alapján

⁷ A továbbiakban a határozat az összefonódást megelőző helyzet bemutatásánál és értékelésénél az Advent Csoport helyett annak egyetlen, a jelen összefonódás versenyjogi értékelése szempontjából releváns tagját, a Mediq-et nevesíti. Amikor a következőkben (a VIII. rész kivételével) Advent Csoport kerül említésre az minden esetben az összefonódás révén a Replant-tal bővülő Advent Csoportot jelenti.

gyógyászati segédeszközt forgalmazni, javítani és kölcsönözni – a rendeletben foglalt kivételekkel – működési engedéllyel rendelkező (GYSE) szaküzletben lehet.

- 23) A NEAK tájékoztatása szerint a Mediq és a Replant is minősített forgalomba hozóként szerepel a NEAK által vezetett és honlapján közzétett közhiteles hatósági nyilvántartásban (ún. szállítójegyzéken). A NEAK által vezetett, a társadalombiztosítási támogatással rendelhető és kiszolgálható gyógyászati segédeszközök érvényes listáján (a 2019. november 1-i állapot alapján) a Mediq 62, a Replant pedig 297 gyógyászati segédeszköz esetében szerepel forgalomba hozóként. Ezen túlmenően a Replant szerződéses kapcsolatban áll a NEAK-kal gyógyászati segédeszközök árhoz nyújtott támogatással történő forgalmazására és TB támogatással történő elszámolására (mint kiskereskedő).

A TB támogatás rendszere

- 24) A gyógyászati segédeszköz választéka két nagy csoportba, a nem támogatott, azaz közfinanszírozásban nem részesülő eszközök, illetve a TB támogatásba befogadott eszközök körére osztható. Az egészségbiztosítás a gyógyászati segédeszköz árához, javítási-, illetve kölcsönzési díjához nyújt támogatást (ártámogatás), ha a támogatott eszközt az orvos vényen, a megfelelő támogatási jogcím és adatok megjelölésével rendeli. A gyógyászati segédeszközök vény nélkül is megvásárolhatóak, ebben az esetben – vagy ha a termék nem támogatott – a beteg a termékért a szaküzlet vagy gyógyszertár által meghatározott árat fizeti.
- 25) A támogatási rendszer működése az alábbiak szerint történik:
- a) A rendelésre jogosult orvos, vagy szakorvos a beteg részére járóbeteg-szakellátás keretében, orvosi vényen rendeli – az állapotának megfelelő – és a TB támogatással rendelhető és kiszolgálható gyógyászati segédeszközök érvényes listáján szereplő gyógyászati segédeszközt.
 - b) A beteg az orvosi vényt gyógyászati segédeszköz forgalmazására – árhoz nyújtott támogatással történő forgalmazásra – jogosult GYSE szaküzletben, vagy gyógyszertárban beváltja. A szaküzlet, illetve gyógyszertár az eszközt kiszolgálja. A beteg – ide nem értve a közgyógyellátási jogosultsággal rendelkező betegeket – a betegterítési díjat megfizeti. (A közgyógyellátásban részesülő betegek esetében betegterítési díjat a központi költségvetés téríti meg.)
 - c) Az eszközt kiszolgáló GYSE szaküzlet vagy gyógyszertár a szerződése alapján a TB támogatás összegét a NEAK felé elektronikus úton elszámolja. Megfelelően benyújtott elszámolás esetén a NEAK a társadalombiztosítási támogatás összegét havi rendszerességgel – a Magyar Államkincstáron keresztül – a benyújtó részére kiutalja.
- 26) Amennyiben az eszköz értékesítését TB támogatással kívánja a forgalomba hozó folytatni, abban az esetben arra a Gyftv. 32. § (2) bekezdése alapján benyújtott, támogatás megállapítására irányuló kérelem alapján indult hatósági eljárás lefolytatását követő pozitív döntés után kerülhet sor.
- 27) A támogatás odaítélésének (az eszköz befogadásának) menetét az arra vonatkozó jogszabályokban [Gyftv., a gyógyászati segédeszközök társadalombiztosítási támogatásba való befogadásának, valamint a támogatás megváltoztatásának szabályairól szóló 451/2017. (XII. 27.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm.rend.)] foglalt eljárási szabályok, valamint a gyógyászati segédeszközök társadalombiztosítási támogatásba történő befogadásáról, támogatással történő rendeléséről, forgalmazásáról, javításáról és kölcsönzéséről szóló 14/2007. (III.14.) EüM rendeletben (továbbiakban: EüM rendelet) meghatározott befogadási alapelvek és szakmai szempontok (EüM rendelet 3. § és 4. §) alapján történik.
- 28) A legfőbb befogadási elvek a szükségletalapú megközelítés, a költséghatékonyság, a költségvetési keretek figyelembevétele (finanszírozhatóság). Ez utóbbi szempontok közé

tartozik az eszköz ára, szavatossága, kihordási ideje, a NEAK kiadásában az eszköz támogatásával várható csökkenés, vagy növekedés mértéke.

- 29) A NEAK a kérelemre induló hatósági eljárásokban a támogatásban még nem részesülő eszközök esetében teljes körű értékelést követően dönt a befogadásról, melynek során szakértőként kirendeli az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézetet (a továbbiakban: OGYÉI) a kérelem költséghatékonysági, egészség-gazdaságtani szempontú kritikai értékelésének elvégzése céljából. A teljes körű értékelés részét képezi az Egészségügyi Szakmai Kollégium érintett tagozatának szakvéleménye és az OGYÉI szakvéleménye.
- 30) A támogatás mértékét a gyógyászati segédeszközök esetében az egészségügyért felelős miniszter a pénzügyminiszter egyetértésével rendeletben határozza meg (EüM rendelet 10. számú melléklet). A hatályos melléklet tartalma szerint a Mediq és a Replant által forgalomba hozott gyógyászati segédeszközök esetében a támogatás mértéke jellemzően 80 százalék.
- 31) A gyógyászati ellátások árához, valamint a gyógyászati segédeszközök árához, javítási és kölcsönzési díjához nyújtott támogatásról szóló 217/1997. (XII.1.) Korm. rendelet 7/A. § (3) bekezdése rendelkezik általánosságban a NEAK által megállapítható, a gyógyászati segédeszközök közfinanszírozás alapjául elfogadott árához nyújtott támogatás támogatási technikáiról, amely lehet:
- a) százalékos mértékű támogatás (mely 0-98% között mozoghat) vagy
 - b) támogatási csoportra meghatározott fix összegű támogatás, ezen belül
 - eszközre meghatározott fix összegű támogatás, vagy
 - az eszköz valamely fizikai paraméterének fajlagos egységére meghatározott fix összegű támogatás.
- 32) A támogatást ún. kihordási időre, azaz arra az időtartamra lehet megállapítani, amelyre meghatározott mennyiségű gyógyászati segédeszköz támogatással rendelhető, vagy amelyre vonatkozóan a rendelt eszköz árához a NEAK a támogatást megállapította.
- 33) A Gyftv. 4. §. (2) bekezdése értelmében azonos funkcionális csoportba tartozó gyógyászati segédeszközök árához nyújtott társadalombiztosítási támogatás főszabály szerint legfeljebb egy meghatározott referencia gyógyászati segédeszközre megállapított támogatással (referenciaösszeg) azonos mértékű lehet.
- 34) A Gyftv. 22. § g) pontja alapján a támogatási rendszerbe történő befogadás feltétele, hogy a forgalomba hozó kötelezettséget vállaljon arra, hogy az adott terméket folyamatosan készleten tartja. A Gyftv. 21. § (1) bekezdése alapján a NEAK előírásokat adhat a folyamatos és biztonságos ellátás érdekében. Mindezen túlmenően a NEAK monitorozza a TB támogatott gyógyászati segédeszközök értékesítését, és amennyiben valamelyik termékből nem adnak el megfelelő mennyiséget, akkor az a termék kikerülhet a TB támogatott körből.

A TB támogatott gyógyászati segédeszközök árának meghatározása

- 35) A TB támogatásban részesülő gyógyászati segédeszközök kiskereskedelmi (fogyasztói) árát elsődlegesen az eszköz forgalomba hozója határozza meg, annak elfogadásáról azonban a NEAK dönt a támogatás mértékének, illetve összegének meghatározásával egyidejűleg. A fogyasztó a NEAK által elfogadott kiskereskedelmi árak a támogatás összegével csökkentett térítési díját fizeti meg.

- 36) A gyógyászati segédeszközök közfinanszírozás (TB támogatás) alapjául szolgáló árat, illetve a támogatási adatokat az NEAK által vezetett közhiteles hatósági nyilvántartás tartalmazza.⁸
- 37) A NEAK hivatalból folyamatosan felülvizsgálja a támogatott gyógyászati segédeszközök körét. A felülvizsgálat során a támogatott gyógyászati segédeszközök támogatásból való kizárásáról, a támogatási mértékének módosításáról, támogatási listán szereplő nevének pontosításáról, kihordási idejének, kihordási időre felírható mennyiségének, a rendelkezési feltételek módosításáról és más funkcionális csoportba (alcsoportba) történő átsorolásáról dönthet a NEAK.
- 38) A felülvizsgálat kiterjed a gyógyászati segédeszközök árára is. Sajátos ár-felülvizsgálati eljárás az ún. fixesítési eljárás, amely során a forgalomba hozók által benyújtott – nem visszavonható – ajánlatok alapján a jogszabályban foglalt feltételek fennállása esetén a NEAK félévente újraképi a gyógyászati segédeszközök támogatási csoportjait.
- 39) A Korm.rend. 11. § (1) bekezdése szerint a fixesítési eljárásában a NEAK kizárhatja a támogatásból a gyógyászati segédeszközt, ha az eszköz
- a) támogatási csoporton belüli forgalmi részesedése a fixesítési eljárás naptári féléve második hónapjának kezdőnapját közvetlenül megelőző tizenkét hónapot vizsgálva legalább hét egymást követő hónapban az összes támogatási jogcímet együttesen figyelembe véve az elszámolt mennyiség tekintetében a 0,5 százalékot nem érte el, és befogadására az ezt megelőző időszakban került sor, vagy
 - b) adott támogatási csoportban meghatározott fix összegű támogatású, és közfinanszírozás alapjául szolgáló ára a referenciaeszköz közfinanszírozás alapjául szolgáló áránál a Korm. rend. 7/A. § szerinti funkcionális elvű fixcsoportba (a továbbiakban „FFX-csoport”) tartozó eszköz esetében legalább 50 százalékkal, rendeltetés szerinti fixcsoportba (a továbbiakban: „RFX-csoport”) tartozó eszköz esetében legalább 100 százalékkal magasabb.
- 40) Kiemelendő, hogy a Korm. rend. 6. § szerint eleve nem fogadható be olyan gyógyászati segédeszköz [a befogadási eljárás során], amelynek a forgalomba hozó által kérelmezett közfinanszírozás alapjául szolgáló ára
- a) a referenciaeszköz közfinanszírozás alapjául szolgáló áránál az FFX-csoportba sorolandó eszköz esetében 50 százalékkal, az RFX-csoportba sorolandó eszköz esetében 100 százalékkal magasabb, vagy
 - b) a NEAK által végzett nemzetközi ár-összehasonlítás alapján 40 százalékkal meghaladja ugyanazon eszköznek – vagy a vele mindenben azonos funkcionalitású, ugyanazon gyártó által előállított, de eltérő márkanevű eszköznek – az Európai Unió tagállamaiban és az EGT-ről szóló megállapodásban részes más államokban a társadalombiztosítási támogatási rendszerbe befogadott, a befogadási kérelem benyújtása napján érvényes, a Magyar Nemzeti Bank napi deviza középárfolyamán számított öt legalacsonyabb támogatás alapjául szolgáló árú, kölcsönzési napidíjú eszköz árának, napidíjának számtani átlagát.
- 41) Amennyiben egy TB támogatott termék ára magasabb a referenciatermékeknél, úgy a fixesítési eljárás következtében a NEAK azt – pl. kötszerek esetében - nem 80%-kal, hanem fix összeggel, a referencia termék árához adott támogatás összegével megegyező mértékű összeggel támogatja. Ennek következménye, hogy a beteg a fixesített termékért magasabb térítési díjat fizet.

A TB támogatott gyógyászati segédeszközök felhasználó általi beszerzése

⁸http://www.neak.gov.hu/felso_menu/szakmai_oldalak/gyogyszer_segedeszkoz_gyogyfurdo_tamogatas/egeszsegugyi_vallalkozasoknak/puphag

- 42) Az értékesítési láncolatban kizárólag azok a betegek vehetik igénybe a gyógyászati segédeszközt TB támogatással, akik részére az EüM rendeletben meghatározott felíró orvos, orvosi vényen, a TB támogatással rendelhető és kiszolgálható gyógyászati segédeszközök érvényes listáján szereplő eszközt – megfelelő felírási feltétel teljesülése esetén – rendeli és azokat a beteg a NEAK-kal az árhoz nyújtott támogatás elszámolására érvényes engedéllyel rendelkező forgalmazónál vásárolja meg. Az értékesítési láncolat minden további szereplője az eszközöket kizárólag TB támogatás igénybe vétele nélkül szerezhetheti be kiskereskedelmi áron, melyre nézve a NEAK-nak nincs ármeghatározó szerepe.
- 43) A rendelésre jogosult orvos, vagy szakorvos a beteg részére járóbeteg-szakellátás keretében, orvosi vényen rendeli – az állapotának megfelelő – és a TB támogatással rendelhető és kiszolgálható gyógyászati segédeszközök érvényes listáján szereplő gyógyászati segédeszközt.
- 44) Ezt követően a beteg az orvosi vényt gyógyászati segédeszköz támogatással történő forgalmazásra jogosult GYSE szaküzletben, vagy gyógyszertárban beváltja. A beteg – ide nem értve a közgyógyellátási jogosultsággal rendelkező betegeket – a térítési díjat fizeti meg. Az EüM rendelet 16. § (2) bekezdése szerint tilos a TB támogatással rendelhető gyógyászati segédeszköz beteg által fizetendő térítési díjának az eszköz gyártója vagy annak meghatalmazott képviselője, továbbá a kiszolgáltató (pl. gyógyszertár, GYSE bolt) által bármilyen közvetlen vagy közvetett formában történő csökkentése, átvállalása, elengedése.
- 45) Ezen túl a Gyftv. 35. § (2) bekezdésének a) pontja azt is rögzíti, hogy a gyógyászati segédeszköz forgalmazója a TB támogatással történő értékesítés során a közfinanszírozás alapjául elfogadott alacsony és (speciális, de jelenleg nem szabályozott kivételektől eltekintve) magasabb áron sem értékesítheti az adott eszközt.

V.

A Mediq és a Replant piaci helyzete a TB támogatott gyógyászati segédeszközök magyarországi forgalmazásában

Forgalmi részesedések, versenytársak

Forgalomba hozatal

- 46) A NEAK forgalomba hozók szerint tartja nyilván a TB támogatott gyógyászati segédeszközök értékesítési adatait, függetlenül attól, hogy az adott forgalomba hozó a terméket nagykereskedelmi vagy kiskereskedelmi formában értékesíti.
- 47) A Mediq és a Replant az általuk egyaránt forgalomba hozott TB támogatott gyógyászati segédeszköz termékcsoportok közül a modern kötszerek, a keringést segítő kompressziós textíliák körében a kompressziós pólyák, továbbá az antidecubitus (felfekvés elleni) termékek közül az ülőpárnák esetében is jelentős (együttesen 20 százalékot meghaladó) forgalmi részesedéssel rendelkezett, amit összefoglalóan az 1. táblázat mutat be.

1. táblázat

A Mediq és a Replant részesedése a forgalomba hozatalból a 2017-2019 években (%)⁹

Megnevezés	Év	Mediq	Replant	Együtt
	2017.	35,6	15,9	51,5

⁹ A NEAK adatai alapján.

Modern kötszerek	2018.	34,5	16,1	50,6
	2019.	32,8	16,3	49,1
Kompressziós pólyák	2017.	5,3	18,9	24,2
	2018.	5,6	16,5	22,1
	2019.	6,5	16,4	22,9
Ülőpárnák	2017.	18,42	28,91	47,33
	2018.	14,78	25,81	40,59
	2019.	14,08	26,53	40,61

- 48) A modern kötszerek esetében 16 forgalomba hozatalra jogosult vállalkozás szerepel a NEAK szállítójegyzékében. Ezek közül azonban csak két, nemzetközi háttérű (külföldön gyártó kapacitással rendelkező) vállalkozás, a Mölnlycke Health Care Kft. (a továbbiakban: Mölnlycke) és a Hartmann-Rico Hungária Kft. (a továbbiakban: Hartmann) rendelkezett 2017-2019 években jelentősebb (20 százalék körüli) részesedéssel a modern kötszerek forgalomba hozatalából.
- 49) A kompressziós pólyák esetében a forgalomba hozatalra jogosult vállalkozások száma 14, amelyek között a feleken kívül két, a forgalomba hozatalból jelentősebb (egyenként 25 százalék körüli) részesedéssel rendelkező vállalkozás van: a Hartmann és a Happy Business Service Zrt. (a továbbiakban: Happy).
- 50) Az ülőpárnák forgalomba hozatalára 18 vállalkozás jogosult. Ezek közül a Gyógybolt Kft.-nek időben növekvő, 2019-ben már 40 százalékot megközelítő részesedése volt az antidecubitus termékek forgalomba hozatalából. Mellette még Meyra-Ortopedia Kft. [és a vele egy vállalkozáscsoportba tartozó REHAB Zrt. (a továbbiakban együtt: Meyra)] rendelkezett jelentősebb, együttesen 20 százalék körüli részesedéssel 2017-2019. években.
- 51) Az inkontinencia termékek esetében a Mediq részesedése a forgalomba hozatalból 2017-2019. években minimális (0,1 százalékos) volt, és a Replant sem tekinthető ezen termékek esetében jelentős szereplőnek (részesedése a forgalmazásból 2017-2019 években 4,5-4,7 százalékos volt).
- 52) Sztómaterápiás termékeket a Mediq nem hoz forgalomba. A Replant ugyanakkor a legnagyobb (kb. 45 százalékos részesedésű) forgalomba hozója a sztómaterápiás eszközöknek. Mellette még további 5 vállalkozás szerepel a NEAK szállítójegyzékében.

Nagykereskedelmi forgalmazás

- 53) A Replant az általa forgalomba hozott gyógyászati segédeszközök túlnyomó részét (mintegy [Üzleti titok] százalékát), mint kiskereskedő saját GYSE boltjaiban értékesíti, nagykereskedelmi értékesítése csekély mértékű, részesedése a magyarországi nagykereskedelmi forgalomból egyetlen, a Mediq által is forgalmazott gyógyászati segédeszköz termékcsoportban sem érte el 2017-2019. években az 5 százalékot. A Mediq ezzel szemben csak nagykereskedelmi értékesítést végez, mely esetében két, a Replant által is forgalmazott termékcsoportban (modern kötszerek, ülőpárnák) is kiugróan magas a részesedése a magyarországi nagykereskedelmi forgalomból. Mindezt összefoglalóan a 2. táblázat mutatja be.

2. táblázat

A Mediq és a Replant részesedése a GYSE boltok és a gyógyszertárak részére történő nagykereskedelmi értékesítésből a 2017-2019 években (%)¹⁰

¹⁰ A piac szereplőinek adatai alapján.

Megnevezés	Év	Mediq	Replant	Együtt
Modern kötszerek	2017.	[Üzleti titok] (50-60)	[Üzleti titok] (0-5)	[Üzleti titok] (50-60)
	2018.	[Üzleti titok] (40-50)	[Üzleti titok] (0-5)	[Üzleti titok] (50-60)
	2019.	[Üzleti titok] (40-50)	[Üzleti titok] (0-5)	[Üzleti titok] (40-50)
Kompressziós pólyák	2017.	[Üzleti titok] (10-20)	[Üzleti titok] (0-5)	[Üzleti titok] (10-20)
	2018.	[Üzleti titok] (10-20)	[Üzleti titok] (0-5)	[Üzleti titok] (10-20)
	2019.	[Üzleti titok] (10-20)	[Üzleti titok] (0-5)	[Üzleti titok] (10-20)
Ülőpárnák	2017.	[Üzleti titok] (30-40)	[Üzleti titok] (0-5)	[Üzleti titok] (40-50)
	2018.	[Üzleti titok] (30-40)	[Üzleti titok] (0-5)	[Üzleti titok] (30-40)
	2019.	[Üzleti titok] (30-40)	[Üzleti titok] (0-5)	[Üzleti titok] (30-40)

- 54) Modern kötszerek nagykereskedelmi forgalmazásával a Mediq mellett két további jelentősebb vállalkozás foglalkozik: a Mölnlycke és a Hartmann is 10-20 százalék közötti mértékben részesedett a 2017-2019 években a modern kötszerek magyarországi nagykereskedelmi forgalmából. A fenti két vállalkozás forgalmaz a Mediq és a Replant által forgalmazott valamennyi modern kötszer típus esetében azt helyettesítő terméket.
- 55) A kompressziós pólyák esetében a Mediq és a Replant együttes részesedése nem éri el a 20 százalékot a magyarországi nagykereskedelmi forgalmazásból. Ezen a területen a két legnagyobb piaci szereplő a Hartmann és a Hungaropharma, melyeknek egyaránt 40-50 százalék közötti volt a részesedése 2017-2019. években.
- 56) Az ülőpárnák magyarországi nagykereskedelmi forgalmából a Hungaropharma a Mediq-hez hasonló mértékben részesedett, azzal azonban, hogy míg a Mediq részesedése fokozatosan csökkent, addig a Hungaropharma részesedése emelkedést mutatott a 2017-2019. években. szintén jelentős mértékű részesedéssel rendelkezik a Meyra.
- 57) Az inkontinencia termékek esetében a Mediq és a Replant együttes részesedése a nagykereskedelmi forgalmazásból 2017-2019. években nem érte el a 10 százalékot.
- 58) A sztómaterápiás termékek esetében (melyeket a Mediq nem forgalmaz) a Replant ugyan a legnagyobb (kb. 45 százalékos részesedésű) forgalomba hozó, azok túlnyomó részét (mintegy [Üzleti titok] százalékát) azonban saját GYSE boltjaiban értékesíti, így részesedése a nagykereskedelmi forgalomból nem érte el a 30 százalékot. A sztómaterápiás termékek nagykereskedelmi forgalmazásával a Replant mellett további 5 vállalkozás foglalkozik.

Kiskereskedelmi forgalmazás

- 59) Gyógyászati segédeszközök kiskereskedelmi forgalmazásával mintegy 400 GYSE üzlet és mintegy 2300 gyógyszertár foglalkozik, amelyekben az érintett termékek több mint 90 százaléka TB támogatás mellett kerül értékesítésre. Hasonlóak az arányok a Mediq és a Replant által forgalomba hozott termékek esetében is. A kórházak TB támogatás nélkül - jellemzően nyílt közbeszerzési eljárás keretében - szerzik be a gyógyászati segédeszközöket.

- 60) A Mediq gyógyászati segédeszköz kiskereskedelmi forgalmazást nem végez. A Replant rendelkezésre álló adatok alapján becsült részesedése a magyarországi forgalomból az egyes gyógyászati segédeszköz termékcsoporthoz közül a modern kötszerek és a kompressziós pólyák esetében 10-20, az ülőpárnák esetében 20-30, a sztómaterápiás termékek esetében pedig 30-40 százalék közötti, míg az inkontinencia termékek esetében kevesebb, mint 10 százalék.

A forgalmazókénti piacra lépés lehetőségei

- 61) Abban az esetben, ha valamely vállalkozás a TB támogatási listán már szereplő termékcsoporthoz tartozó terméket kíván forgalomba hozni, akkor a NEAK által lefolytatott befogadási eljárás időtartama legfeljebb három hónap, az eljárás költsége pedig mintegy egymillió forint. Ha azonban az új termék egy már TB listán szereplő másik termék méretválasztéka, akkor a költség lényegesen kevesebb. Ha egy a TB listában még nem szereplő termékcsoporthoz tartozó terméket akarnak forgalomba hozni, akkor az eljárás időtartama hosszabb, mintegy hat hónap.
- 62) A forgalomba hozás feltételeit és a forgalomba hozatali eljárás menetét a NEAK a honlapján részletesen ismerteti.
- 63) A rövid belépési idő és az alacsony belépési költség ellenére az elmúlt években csak egy-két új piaci szereplő lépett be a gyógyászati segédeszközök forgalomba hozatalának piacára, és egyelőre azok piaci jelenléte csak elhanyagolható mértékű.

VI.

A megkeresett piaci szereplők és érdekképviselői szervek véleményei

A piaci szereplők nyilatkozatai

- 64) A megkeresett piaci szereplőket a fogalmukra vonatkozó – és az V. részben ismertetett – adataikon túlmenően mindenekelőtt a gyógyászati segédeszközök piacának jellemzőire vonatkozó kérdésekkel kereste meg a vizsgáló. Ezen túlmenően a válaszadóknak lehetőségük volt az összefonódás várható hatásaival kapcsolatos véleményük kifejtésére is.
- 65) A megkeresett versenytársak túlnyomó többsége indokoltnak tartotta a TB támogatott és a TB támogatás nélküli forgalmazás elkülönítését, mindenekelőtt arra tekintettel, hogy a TB támogatott termékek kiskereskedelmi ára kvázi hatósági árnak tekinthető, míg a TB támogatásban nem részesülő termékek szabadárak. Az elkülönülés szempontjából lényeges körülménynek tekintették a TB támogatott termékekre vonatkozó reklámozás tilalmát, továbbá, hogy azok kiskereskedelmi forgalmazása kizárólag GYSE boltokban és gyógyszertárakban történhet, mely kötöttségek a nem támogatott termékek esetében nem állnak fenn: azok reklámozhatóak, valamint azok más kiskereskedelmi értékesítési helyeken (pl. hipermarketek, drogériák, benzinkutak) is forgalmazhatóak.
- 66) A megkeresett piaci szereplők álláspontja egységes volt abban a kérdésben, hogy kötszereken belül elkülönülnek egymástól (a felhasználás szempontjából nem tekinthetőek egymás helyettesítőinek) a hagyományos és a modern kötszerek. A kérdésben nyilatkozók véleménye szintén egységes volt abban a kérdésben, hogy a kompressziós textíliák körében a kompressziós pólyák felhasználási célja élesen elkülönül a termékcsoporthoz tartozó más termékektől. Az antidecubitus termékeken belül többféle csoportosítást is felvázoltak a megkeresettek, abban azonban nem tért el a véleményük, hogy az ülőpárnák más antidecubitus termékekkel észszerűen nem helyettesíthetőek.
- 67) A nagykereskedelmi versenytársak gyakorlatilag egységes álláspontja szerint a TB támogatott termékek (kvázi) hatósági kiskereskedelmi árának emeléséhez a NEAK csak kivételesen járul hozzá. Több versenytárs is hivatkozott arra, hogy TB támogatott termékeinek ára 2003. óta nem változott. Többen elmondták, hogy hosszabb ideje már nem is nyújtottak be áremelési kérelmet a NEAK-hoz. Az előzőekkel szemben utaltak arra,

hogy az árcsökkentési kérelmeket a NEAK általában elfogadja, amit egyébként természetesnek tekintenek, mert az a kifizetendő támogatás összegét is csökkenti, ami nyilvánvalóan fontos szempont a NEAK számára.

- 68) Az összefonódás várható hatásaival kapcsolatosan a nagykereskedelmi versenytársak egy jelentős része aggályait fejezte ki amiatt, hogy az összefonódás következtében bővülő Advent Csoport piaci ereje jelentősen növekedni fog. Ennek következménye álláspontjuk szerint - összhangban az áremelési kérelmekkel kapcsolatos NEAK gyakorlatról az előzőek szerint általuk elmondottakkal – nem az árak emelkedése lesz, hanem az, hogy erősödik majd az Advent Csoport lehetősége felfaló stratégiák alkalmazására. Nevezetesen az árak csökkentésével a versenytársi termékek piacról való kiszorítására, mely törekvésük – szintén az előzőekben már bemutatott véleményükkel összhangban – a NEAK érdekeivel is találkozhat.
- 69) Az előzőeken túlmenően a nagykereskedelmi versenytársak aggályosnak tartották az Advent Csoport orvos-látogatói csapatának az összefonódás utáni növekedését, ami a csoport termékeinek a jelenleginél erősebb népszerűsítésére, és ezen keresztül forgalmuk akár jelentős növelésére ad majd lehetőséget. A versenytársak szerint az orvos-látogató szerepe meghatározó jelentőségű a TB támogatott gyógyászati segédeszközök forgalmazásában.
- 70) Szintén aggályukat fejezték ki a versenytársak azzal kapcsolatosan, hogy a Mediq sebkezelő centrumaiban dolgozó orvosoknak, akik a gyógyászati segédeszközök felírásakor jelenleg is előnyben részesíthetik a Mediq termékeit, az összefonódást követően erre szélesebb (a Replant termékeivel bővült) termékkör esetében lesz lehetőségük.
- 71) Aggályosnak ítélték a nagykereskedelmi versenytársak azt is, hogy az egyes érdekképviselői szervezetekben az összefonódást követően megnő majd a Replant-tal bővülő Advent Csoport lobbierője.
- 72) A megkeresett, gyógyászati segédeszköz forgalmazásával foglalkozó *kiskereskedők* többsége hangsúlyozta a lehető legszélesebb a termékpalletta forgalmazásának fontosságát, mire tekintettel törekszenek minél több nagykereskedővel szerződéses kapcsolatot kiépíteni. Jellemzően a megkeresett kiskereskedőknek legalább 10, de esetenként annál is több nagykereskedelmi szállítója van.
- 73) Az összefonódással kapcsolatosan a kiskereskedők - egy vállalkozás kivételével - nem vetettek fel aggályokat. Ez a vállalkozás is csak általánosan tekintette aggályosnak, hogy az Advent Csoport az összefonódással bővíti portfólióját a sztómaterápiás termékekkel, melyeket eddig nem forgalmazott.

Az érdekképviselői szervek tevékenysége és nyilatkozatai

- 74) A FESZ a gyógyászati segédeszköz gyártók és forgalmazók érdekképviselői szerve, melynek a Replant nem tagja, a Mediq azonban igen. Szintén csak a Mediq a tag az ETOSZ-ban, amely az innovatív egészségügyi technológiai és orvostechikai szektor érdekképviselői szerve. Az egészségügyi intézményeket orvostechikai- és képző eszközökkel, valamint gyógyászati segédeszközökkel ellátó, illetve informatikai szolgáltatásokkal segítő vállalkozások képviselői szerveként működő OSZ-ban az előzőekkel szemben a Replant tag, a Mediq viszont nem.
- 75) A nagykereskedelmi versenytársaknak azt az aggályát, hogy összefonódást követően az érdekképviselői szervezetekben megnő majd az Advent Csoport lobbierője a FESZ, az ETOSZ és OSZ is alaptalannak tartotta. A FESZ és az ETOSZ mindenekelőtt arra hivatkozott, hogy szervezetükben minden tag egy szavazattal rendelkezik, így valamely tagvállalkozás mérete nem befolyásolja a lobbierőjét. Az OSZ szintén működési rendjére tekintettel nem tartotta reálisnak az Advent Csoport szervezeten belüli lobbierőjének megerősödését.
- 76) Az összefonódás várható versenyhatásaival kapcsolatosan a három érdekképviselői szerv közül érdemi véleményt csak a FESZ nyilvánított. A FESZ annak rögzítése mellett, hogy

az összefonódás révén jelentős méretű vállalkozás jön létre, úgy ítélte meg, hogy az összefonódás sem a betegellátás, sem a támogatás-finanszírozás, sem pedig a NEAK költségvetése szempontjából nem jelent jelentősebb kockázatot.

- 77) Az ETOSZ úgy nyilatkozott, hogy az összefonódás várható hatásaival kapcsolatos kérdések megválaszolása olyan ismereteket igényelne, amelyekkel nem rendelkezik. Az OSZ pedig arra hivatkozott, hogy nem feladata, és a hatáskörébe sem tartozik tagvállalatai üzleti ügyeit figyelemmel kísérni.

VII.

A NEAK véleménye az összefonódás várható hatásaival kapcsolatban

- 78) A NEAK részletes adatokat szolgáltatott a vizsgáló részére a Mediq és a Replant által forgalomba hozott gyógyászati segédeszközök további forgalomba hozóiról, és a forgalomba hozatali adatokról, melyek a határozat V. részében kerültek ismertetésre. Emellett részletesen bemutatta a gyógyászati segédeszközök forgalomba hozatalával kapcsolatos és annak TB támogatási rendszerét szabályozó jogszabályi háttérrel, és saját azzal kapcsolatos tevékenységét, mely a határozat IV. részében került bemutatásra. A fentiekben túlmenően a vizsgáló kérdései alapján a NEAK nyilatkozott az összefonódásnak a NEAK tevékenységét is érintő várható hatásairól, mindenekelőtt arra nézve, hogy az összefonódás révén bővülő Advent Csoportnak magas piaci részesedései alapján milyen lehetőségei lesznek a modern kötszerek, az antidecubitus ülőpárnák és a sztomaterápiás eszközök árának emelésére, illetve, hogy annak milyen támogatási, ellátási hatásai lehetnek. Nyilatkozott továbbá arra nézve is, hogy mi a realitása annak, hogy az Advent Csoport a jövőben képes lesz a versenytársai által aggályként megfogalmazott felfaló árazási magatartás folytatására.
- 79) A NEAK úgy nyilatkozott, hogy szakmai álláspontja szerint önmagában az Advent Csoportnak az összefonódás révén a gyógyászati segédeszközök forgalomba hozatala tekintetében bekövetkező megerősödés nem jelent aggályt a TB támogatási rendszer működése és az ellátás szempontjából sem.
- 80) A felfaló árazás tekintetében a NEAK kifejtette, hogy egy ilyen magatartás sikere ugyan káros hatású lenne (áremelkedés és/vagy ellátási probléma), azonban eddigi gyakorlatában a gyógyászati segédeszközök esetében nem volt példa ilyen magatartásra.

VIII.

Bejelentési kötelezettség

Összefonódás

- 81) A Tpv. 23. § (1) bekezdés b) pontja értelmében vállalkozások összefonódása jön létre, ha egy vállalkozás közvetlen irányítási jogot szerez valamely tőle független vállalkozás felett.
- 82) A Tpv. 23. § (2) bekezdésének a) pontja szerint közvetlen irányítással rendelkezik egy vállalkozás vagy több vállalkozás közösen, ha a másik vállalkozás többségi szavazati jogot biztosító üzletrészeivel, részvényeivel, illetőleg a szavazati jogok több mint ötven százalékával rendelkezik.
- 83) A Szerződés révén a Mediq megszerzi a Replant üzletrészeinek 100 százalékát, miáltal a Tpv. 23. § (2) bekezdésének a) pontja alapján annak közvetlen egyedüli irányítójává válik, ami a Tpv. 23. § (1) bekezdésének b) pontja alapján vállalkozások összefonódásának minősül.

Küszöbértékek

- 84) A Tpv. 24. § (1) bekezdése szerint a vállalkozások összefonódását a Gazdasági Versenyhivatalhoz be kell jelenteni, ha valamennyi érintett vállalkozáscsoport [26. § (5)

bekezdés], valamint az érintett vállalkozáscsoportok tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevétele együttesen a tizenöt milliárd forintot meghaladja, és az érintett vállalkozáscsoportok között van legalább két olyan vállalkozáscsoport, melynek az előző évi nettó árbevétele a vállalkozáscsoport tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások nettó árbevételével együtt egymilliárd forint felett van.

- 85) A Tpvt. 27. § (1) bekezdése alapján a nettó árbevétel számítása során nem kell figyelembe venni az azonos érintett vállalkozáscsoportba tartozó érintett vállalkozásoknak vagy azok vállalkozásrészeinek az egymás közötti forgalmát. A Tpvt. 27. § (2) bekezdése szerint a vállalkozások nettó árbevételének számítása során, a Magyarország területén eladott árukból az előző üzleti évben elért nettó árbevételt kell figyelembe venni. A Tpvt. 27. § (6) bekezdése alapján a nettó árbevételt az összefonódás létrejöttének időpontjához képest utolsó hitelesen lezárt üzleti évre vonatkozó éves beszámoló vagy egyszerűsített éves beszámoló szerinti nettó árbevétel alapján kell meghatározni.
- 86) A Tpvt. 26. § (1) bekezdése értelmében érintett vállalkozások az összefonódásban közvetlenül és közvetetten résztvevő vállalkozások. A (2) bekezdés b) pontja alapján közvetlen résztvevő a közvetlen irányítást szerző vállalkozás, az ilyen vállalkozást más vállalkozáscsoport egy vagy több tagjával közösen irányító vállalkozás, valamint az a vállalkozás, amely felett irányítást szereznek. A (3) bekezdés szerint közvetett résztvevők azon vállalkozáscsoport [Tpvt. 15. § (2) bekezdés] további tagjai, amelybe a közvetlen résztvevő tartozik. Az (5) bekezdés szerint érintett vállalkozáscsoport a közvetlen résztvevő és az ahhoz kapcsolódó közvetett résztvevők együttese.
- 87) Az előzőek alapján a jelen összefonódás közvetlen résztvevőjének minősül a közvetlen egyedüli irányítást szerző MediQ, valamint az előzőek szerint irányítása alá kerülő Replant, mire tekintettel az összefonódással érintett vállalkozáscsoportnak az Advent Csoport és a Replant minősül.
- 88) Az összefonódással érintett vállalkozáscsoportoknak a Tpvt. fent hivatkozott rendelkezései szerint számított nettó árbevétele együttesen meghaladta a 15 milliárd forintot, továbbá mindkét vállalkozáscsoporté az egymilliárd forintot, ezért az összefonódást be kellett jelenteni a Gazdasági Versenyhivatalhoz.

IX.

Az összefonódás értékelése

- 89) A Tpvt. eddigi alkalmazási tapasztalatai alapján a Versenytanács az összefonódás horizontális, vertikális és portfólióhatásait vizsgálja a 7/2017. közlemény III. részében foglaltak szerint.
- 90) A Tpvt. 30. § (1) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal megtiltja az összefonódást, ha – a (2) bekezdésben foglaltakat figyelembe véve – az összefonódás jelentős mértékben csökkenti a versenyt az érintett piacon, különösen gazdasági erőfölény létrehozása vagy megerősítése következményeként.

Az érintett piac

- 91) A Tpvt. 14. § értelmében az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni. Az érintett árupiac meghatározásakor a megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – észszerűen helyettesítő árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait. Földrajzi piacként azt a földrajzi területet kell számításba venni, amelyen kívül a) az üzletfél nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut

beszerezni, vagy b) az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.

- 92) Az összefonódással érintett piacoknak minősülnek mindazok a piacok, amelyeken az összefonódás valamely (akár közvetlen, akár közvetett) résztvevője piaci tevékenységet fejt ki. Érdemben azonban csak azon piacok vizsgálata szükséges, amelyekre nézve a fenti versenyhatások fennállhatnak.

Árupiac

- 93) Az eljáró versenytanács a vényre kapható (támogatott) gyógyászati segédeszközöket és a vény nélkül kapható (támogatással nem rendelkező) gyógyászati segédeszközöket még esetlegesen azonos felhasználási cél esetében is, önmagában a köztük a támogatás következtében meglévő (a fogyasztók szempontjából) jelentős árkülönbségre tekintettel, egymástól elkülönült árupiacoknak minősítette. Vizsgálandó árupiacoknak kizárólag a támogatott gyógyászati segédeszközöket tekintette az eljáró versenytanács, figyelemmel arra, hogy a Mediq és a Replant is Magyarországon csak minimális mértékben forgalmaz nem támogatott gyógyászati segédeszközöket.
- 94) A támogatott gyógyászati segédeszközök közül – felhasználási céljuk alapvető eltéréseire tekintettel – egymástól elkülönült érintett árupiacokként vizsgálta az eljáró versenytanács a Mediq és a Replant által is forgalmazott modern kötszereket, ülőpárnákat, kompressziós pólyákat, inkontinencia termékeket, valamint a csak a Replant által, de jelentős forgalomba hozatali részesedés mellett forgalmazott sztomaterápiás termékeket. A fenti termékcsoportokat ugyanakkor egységes árupiacokként vizsgálta, mert azokon belül nem voltak azonosíthatók olyan specialitások, amelyek a további szegmentálást indokolnák a versenyjogi értékelés szempontjából, figyelemmel arra is, hogy valamennyi a fenti termékcsoportokba tartozó termék esetében vannak további azt helyettesítő termékek.
- 95) Az eljáró versenytanács a nagy- és kiskereskedelmi forgalmazást külön-külön érintett árupiacokként vizsgálta, és ezektől elkülönítetten vizsgálta a gyógyászati segédeszközök forgalomba hozatalát is.

Földrajzi piac

- 96) Az eljáró versenytanács Magyarország egész területét tekintette érintett földrajzi piacnak kiindulva a Gazdasági Versenyhivatalnak a támogatott gyógyászati segédeszközökhöz nagymértékben hasonló jellemzőkkel rendelkező támogatott gyógyszerek esetében kialakított gyakorlatából, mely szerint „*A földrajzi piac meghatározásakor szükséges figyelembe venni, hogy a tevékenység végzésére nemzeti szintű jogszabályok vonatkoznak, valamint a tevékenység végzéséhez szükséges jogszabályokon alapuló engedélyek érvényessége is országos.*”¹¹
- 97) Az előzők mellett ugyanakkor az eljáró versenytanács a gyógyászati segédeszközök kiskereskedelmi forgalmazása tekintetében a lehetséges versenyhatást település szinten is vizsgálta.

Horizontális hatás

- 98) Az összefonódásnak horizontális összefüggésben azokon az érintett piacokon lehet hatása a gazdasági versenyre, amelyek azonos (eladói vagy vevői) oldalán az összefonódásban résztvevő mindkét vállalkozáscsoport (ténylegesen vagy potenciálisan) jelen van. Ekkor az összefonódás miatt csökken az egymással versenyben álló vállalkozások száma, növekszik az összefonódás révén bővülő vállalkozáscsoport piaci részesedése, miáltal jelentős mértékben is csökkenhet a verseny.
- 99) Az eljáró versenytanács a határozat IV. fejezetében bemutatott ágazati szabályozásra is tekintettel volt az összefonódás hatásainak értékelése során. A Versenytanács gyakorlata szerint ugyan a szabályozás léte önmagában nem teszi szükségtelenné az összefonódás

¹¹ VJ/61/2014. számú ügyet lezáró végzés.

érdemi vizsgálatát, illetve a versenyjogi alapú beavatkozást¹², azonban a releváns ágazati szabályozással összefüggésben szükséges annak értékelése, hogy a vizsgált tranzakció hiányában elkerülhető lenne-e a szabályozás alkalmazása, valamint, hogy a tranzakció miatti változás hatásait mennyire képes kezelni a szabályozás.¹³

- 100) Az eljáró versenytanács álláspontja szerint jelen esetben, a TB támogatott gyógyászati segédeszköz termékekkel összefüggésben megállapítható, hogy a szabályozás alkalmazására jelen tranzakciótól függetlenül szükség van, azaz nem jelen tranzakció hozza létre azt a piaci helyzetet, amelyet szabályozni szükséges és az összefonódás esetleges megtiltása esetén sem lenne elkerülhető a szabályozás alkalmazása.¹⁴
- 101) Az alábbiakban kifejtettek szerint az is megállapítható, hogy a tranzakció okozta változásnak várhatóan nem lesz érdemi hatása a szabályozás folyamatára és az árak szintjére sem.

Nagykereskedelmi forgalmazás

- 102) A Mediq és a Replant azonos tevékenysége a TB támogatott modern kötszerek, ülőpárnák, kompressziós textíliák és inkontinencia termékek nagykereskedelmi forgalmazása (a továbbiakban, amikor a fenti termékek említésre kerülnek, akkor azoknak minden esetben a TB támogatással forgalmazott változatát kell érteni).
- 103) A fenti termékcsoportok közül a *kompressziós pólók és az inkontinencia termékek* (mint érintett árupiacok) esetében a két vállalkozáscsoport együttes nagykereskedelmi részesedése Magyarországon (mint az előzők szerinti érintett földrajzi piacon) nem haladja meg azt a mértéket (20 százalék), amely felett a 7/2017 közlemény 22. ba) pontja szerint felmerülhetnek beavatkozásra okot adó horizontális hatások.
- 104) A *modern kötszerek és az ülőpárnák* esetében ugyanakkor a két vállalkozáscsoport együttes érintett piaci részesedése lényegesen magasabb, mint 20 százalék (40-50, illetve 30-40 százalék). Ezekben a mértékekben belül azonban az érintett piaci részesedésnek az összefonódás révén bekövetkező növekedése csekély mértékű, mert a Replant részesedése a fenti két termékcsoporthoz egyike esetében sem éri el az 5 százalékot.
- 105) Az *antidecubitus termékek* esetében az érintett piaci részesedés előzők szerinti csekély mértékű növekedése mellett az érintett piacon jelen van egy további, a Mediq-hez hasonló részesedésű vállalkozás (a Hungaropharma). Márpedig a hasonló piaci részesedésű vállalkozásnak és az 5 százalék alatti piaci részesedés növekedésnek az együttes teljesülése esetén az 7/2017. közlemény 22. c) pontja alapján szintén nem valószínűsíthetők beavatkozásra okot adó horizontális hatások.
- 106) A *modern kötszerek* nagykereskedelmi forgalmazásában az összefonódás révén létrejövő vállalkozáscsoportnak két viszonylag jelentős versenytársa lesz (a Mölnlycke és a Hartmann). Ezek érintett piaci részesedései (10-20 százalék) azonban érezhetően alatta maradnak a Mediq 40-50 százalék közötti részesedésének, és a káros versenyhatások felmerülése kizárhatóságának a 7/2017. közlemény 22. cb) pontja szerinti (a hasonló piaci részesedésű vállalkozás léte melletti) vagylagos feltétele (a HHI összefonódás miatti növekedés kevesebb, mint 150) sem teljesül. Mindezek alapján a modern kötszerek esetében nem zárható ki a káros horizontális hatások felmerülése. Ezért az eljáró versenytanács – a fentebb hivatkozott gyakorlatának megfelelően – vizsgálta a gyógyászati

¹² A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának Tpv.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései 2018. 30.5.

¹³ Lásd a VJ/2-31/2020. számú határozat 65) pontját és a VJ/37-22/2020. számú határozat 83)-85) pontjait.

¹⁴ Az érintett termékek forgalmazóira a vállalkozások méretétől, piaci részesedésétől függetlenül azonos szabályozás érvényes, szemben pl. az elektronikus hírközlési szolgáltatásokkal, amelyek esetében a jelentős piaci erejűnek minősülő szolgáltatókra kiterjedtebb szabályozás alkalmazható, amely szabályozás alkalmazásának szükségessége megelőzhető lehet az ilyen helyzetet létrehozó tranzakciók megakadályozásával.

segédeszközök támogatási rendszerével kapcsolatos szabályozásnak a versenyfolyamatra gyakorolt hatását is.

- 107) A modern kötszerek (csakúgy, mint a többi TB támogatott gyógyászati segédeszköz) végső (kiskereskedelmi) árát a NEAK határozza meg, és azok emelésére csak a NEAK jóváhagyásával kerülhet sor. A megkérdozett forgalomba hozók (amelyek termékeik árának a meghatározását, illetve emelését kérelmezhetik a NEAK-tól) túlnyomó többsége által adott információk alapján 2003. óta áremelésnek a NEAK általi jóváhagyására csak egészen kivételes esetekben került sor, és azt a jövőben sem tartják reális lehetőségnek. Az áremelés lehetőségét korlátozó körülmény, hogy annak esetleges elfogadása esetén a TB támogatást az ún. fixesítési eljárás keretében a NEAK nem az emelt ár, hanem az emelés előtti ár százalékában (fix összegben) határozza meg, minek következtében az adott terméknek a fogyasztó által fizetett térítési díja lényegesen magasabb mértékben emelkedik meg, mint a kiskereskedelmi ár. Ezért a nagykereskedőnek a kiskereskedelmi ár emelkedéséből származó többletbevétele valószínűsíthetően kevesebb lesz, mint a térítési díjnak a jelentős emeléséből fakadó keresletcsökkenés miatti bevétel kiesés. Emellett, ha valamely kötszerből nem adnak el megfelelő mennyiséget, akkor az a kötszer kizárásra kerülhet a közgyógyellátásból, illetve a támogatott termék listájáról is.
- 108) Az előzőek szerinti mechanizmus érvényesülése szempontjából meghatározó jelentősége van annak, hogy a Mediq a modern kötszerek nagykereskedelmi forgalmazásában ugyan igen magas (és az összefonódás következtében növekvő) részesedéssel rendelkezik, azonban minden általa forgalmazott kötszertípus esetében van a jelenleg a Mediq és a Replant által forgalmazott terméket helyettesíteni képes termék, melyre a fogyasztók áttérhetnek. Szintén lényeges körülmény, hogy a kötszerek nagykereskedelmi forgalmazói között van két érdemi (10-20 százalékos) részesedéssel rendelkező olyan vállalkozás (a Mölnlycke és a Hartmann), amelyek jelentős külföldi gyártókapacitásokkal rendelkező nemzetközi vállalkozáscsoportok tagjai, és így adott esetben lehetőségük lenne a magyarországi forgalomba hozataluk növelésére.
- 109) Miután a gyógyászati segédeszközöknek csak a kiskereskedelmi árának a meghatározása (elfogadása) tartozik a NEAK hatáskörébe, ezért a nagykereskedők szabadon állapíthatják meg a kiskereskedők felé érvényesített áraikat. Annak azonban, hogy az összefonódás révén növekvő piaci részesedésére alapozva a (Replant-tal bővülő) Advent Csoport emelje árait a kiskereskedők felé, az eljáró versenytanács álláspontja szerint szintén gátat szab az előző pontban leírt helyettesíthetőségi lehetőség. A nagykereskedelmi ár emelése esetén ugyanis a NEAK által rögzített kiskereskedelmi árra tekintettel csökkenne a kiskereskedelmi árrés, aminek kivédésére a kiskereskedőnek lehetősége lenne az Advent Csoport megemelt nagykereskedelmi árú terméke helyett más nagykereskedő termékét beszerezni. Releváns továbbá, hogy a fúzió hatásaként a nagykereskedelmi árak emelkedését az eljárásban megkeresett piaci szereplők többsége sem tartotta reálisnak.
- 110) Minderre tekintettel az eljáró versenytanács álláspontja szerint a modern kötszerek nagykereskedelmi forgalmazása tekintetében nem igazolhatóak versenyfelügyeleti beavatkozást szükségessé tevő káros versenyhatások.

Kiskereskedelmi forgalmazás

- 111) Gyógyászati segédeszközök forgalmazásával a Mediq és a Replant közül csak a Replant foglalkozik. A Mediq ugyanakkor Magyarország 19 településén üzemeltet sebkezelő centrumokat. Ezek ugyan nem végeztek, és jelenleg sem végeznek gyógyászati segédeszköz kiskereskedelmi tevékenységet, azonban nem zárható ki azok jövőbeni átalakítása GYSE boltokká. Ennek lehetőségét erősíti, hogy a Replant feletti irányítás megszerzésével a Mediq olyan kiskereskedelmi szakmai ismereteket is szerez, amelyek erősíthetik a lehetőségét a kiskereskedelmi piacra történő hatékony belépésre.

- 112) Az előzőekből fakadó, a gyógyászati segédeszköz kiskereskedelembe esetlegesen jelentkező (lehetséges) horizontális hatás azokat a településeket érinti, amelyeken a Mediq-nek sebkezelő centruma, a Replant-nak pedig GYSE boltja van (Budapest, Veszprém és Siófok).
- 113) Budapesten amellet, hogy nagyszámú, más vállalkozások által üzemeltetett GYSE bolt és nagyszámú gyógyszertár is van, a Mediq XIX. kerületi sebkezelő centruma és a Replant két XI. kerületi GYSE boltja egymástól jelentős földrajzi távolságban található. Veszprémbe három, Siófokra pedig egy további GYSE bolt, és mindkét településen több gyógyszertár található.
- 114) Az előzőekre tekintettel – figyelemmel arra is, hogy nem tényleges, hanem csak lehetséges átfedés van a Mediq és a Replant gyógyászati segédeszköz kiskereskedelmi tevékenysége között – az eljáró versenytanács álláspontja szerint a fenti három településen (mint szóba jöhető szűkebb földrajzi piacokon) az összefonódás nem jár együtt beavatkozásra okot adó (lehetséges) horizontális hatással.

Forgalomba hozatal

- 115) A Mediq és a Replant is gyógyászati segédeszköz forgalomba hozónak minősül. A magyarországi forgalomba hozatalból a 2017-2019. években a Mediq és a Replant együttes részesedése a modern kötszerek esetében 50, az ülőpárnák esetében pedig 40 százalék körüli volt, és a kompressziós pólyák esetében is – ugyan csekély mértékben, de – meghaladta a 20 százalékot.
- 116) Az eljáró versenytanács álláspontja szerint azonban a gyógyászati segédeszköz forgalomba hozatal nem minősül a Tpt. 13. § szerinti értelemben vett az összefonódással érintett piacnak. A gyógyászati segédeszközök vásárlói ugyanis kiskereskedőként a nagykereskedővel, fogyasztóként pedig a kiskereskedőkkel állnak piaci (vevő-eladó) kapcsolatban, ezért a gyógyászati segédeszközök nagykereskedelmi és kiskereskedelmi forgalmazása minősülnek érintett piacoknak, nem pedig a szabályozási kategóriának tekinthető forgalomba hozatal.
- 117) Az előzőekből ugyanakkor nem következik automatikusan, hogy valamely vállalkozáscsoportnak a gyógyászati segédeszközök forgalomba hozatala tekintetében az összefonódás következtében történő jelentős mértékű megerősödésének ne lehetnének káros hatásai a versenyre.
- 118) A gyógyászati segédeszköz forgalomba hozó vállalkozásnak ugyanis az általa érvényesíthető ár meghatározása szempontjából a szabályozó hatóság hasonlóképpen ellenérdeklő fele, mint amilyen a piaci kapcsolatokban a vevő az eladónak. A szabályozó hatóság közérdeklő tevékenysége (mindenekelőtt, hogy az árat az észszerűen lehetséges legalacsonyabb szinten határozza meg) szempontjából nem közömbös, hogy milyen érdekérvényesítő képességű vállalkozással (az adott esetben: gyógyászati segédeszköz forgalomba hozóval) találja magát szembe. A gyógyászati segédeszköz forgalomba hozójának érdekérvényesítő képessége pedig valószínűsíthetően annál erősebb, minél nagyobb a részesedése adott termék forgalomba hozatalából. Ha pedig ez az erősödés, és az árak ebből adódó emelkedése egy összefonódás következménye, akkor ugyanúgy megvalósul az összefonódásokkal kapcsolatos legfőbb versenyaggály (ti. az áremelkedés), mint ha a normál piaci kapcsolatokban járna az összefonódás az eladó piaci erejének növekedésével.
- 119) Ebből a szempontból csak a modern kötszerek és az ülőpárnák esetében vizsgálandó a fúzió-specifikus változás. A kompressziós pólyák esetében ugyanis a Mediq és a Replant összefonódást követően kialakuló együttes forgalomba hozatali részesedésén belül a növekmény viszonylag csekély (5 százalék körüli), és az együttes részesedés sem kiugróan magas (alig több mint 20 százalék), ezért ezek esetében nem valószínűsíthető az Advent Csoport NEAK-kal szembeni alkuerejének jelentős növekedése.

- 120) Az előzőekre is tekintettel kereste meg a vizsgáló több ízben is a szabályozó rendszer működtetésével kapcsolatos felvilágosítás, valamint vélemény kérése céljából – összhangban a Gazdasági Versenyhivatal gyakorlatával¹⁵ – a NEAK-ot, mint a gyógyászati segédeszközök tekintetében hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságot.
- 121) A gyógyászati segédeszközök forgalomba hozatalának szabályozására vonatkozó rendelkezések, és azok gyakorlati alkalmazásával kapcsolatosan a NEAK-tól kapott információk alapján egyértelmű, hogy a NEAK-nak kellően erős jogosítványi vannak annak elkerülésére, hogy a forgalomba hozók indokolatlan áremeléseket legyenek képesek elfogadtatni vele. Mindezt a NEAK meg is erősítette, amikor a vizsgáló arra vonatkozó kérdésére, hogy azon gyógyászati segédeszközök esetében, melyek forgalomba hozatalából a Mediq és a Replant együttesen jelentős mértékben részesedik, jelenthet-e az összefonódás támogatási, ellátási szempontból bármilyen aggályt úgy nyilatkozott, hogy szakmai álláspontja szerint az összefonódás önmagában nem vezethet ilyen jellegű aggályok kialakulásához.¹⁶
- 122) Mindezt együtt értékelve azzal, hogy a megkeresett forgalomba hozók is úgy nyilatkoztak, hogy a NEAK csak egészen kivételes esetben fogad el áremelési kérelmet, az eljáró versenytanács úgy ítélte meg, hogy az összefonódás a gyógyászati segédeszközök forgalomba hozatala, és ahhoz kapcsolódó, a NEAK általi ár-jóvágyás tekintetében sem jár együtt az *árak emelkedésének* veszélyét felvető horizontális hatással.
- 123) Egyes versenytársak felvetették, hogy a Replant feletti irányításszerzés következtében megerősödő Mediq képessé válhat *árai csökkentésével* versenytársait a piacról kiszorítani.
- 124) Az eljáró versenytanács szerint az aligha kétséges, hogy a NEAK egy esetleges árcsökkentési kérelmet befogadna. Ahhoz azonban, hogy egy, a Tptv. 21. § h) pontjában egyébként tilalmazott, a versenytársak piacról való kiszorítására alkalmas túlzottan alacsony (ún. felfaló, vagy ragadozó) ár érvényesítése az azt alkalmazó vállalkozás számára észszerűen alkalmazható legyen, további feltételek együttes fennállása szükséges.
- 125) A felfaló árazási stratégia lényege ugyanis, hogy a vállalkozás árai csökkentésével veszteséget vállal, majd amikor az árak csökkentését követni nem tudó versenytársai kiszorultak az adott termék piacáról, akkor árai emelésével (túl)kompenzálja a korábban elszenvedett veszteséget. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint gyógyászati segédeszközök esetében e két körülmény egyike sem áll fenn.
- 126) Egyrészt egy adott termékcsoporthoz érintő alacsony ár ugyan a versenytársakat képes lehet arra készíteni, hogy felhagyjon az adott termékcsoporthoz forgalomba hozatalával. A forgalomba hozók többségének termékpalettája azonban a gyógyászati segédeszközök széles választékát foglalja magában, így gyógyászati segédeszköz forgalomba hozatali tevékenységükkel nem kell teljes egészében felhagyniuk. Ennek következtében pedig amikor egy esetleges felfaló árazási stratégiát folytató vállalkozás felhagyna az alacsony ár alkalmazásával (amire előbb-utóbb sor kell, hogy kerüljön, hiszen veszteséges tevékenységet csak viszonylag rövid távon lehet folytatni), akkor az adott termékcsoporthoz forgalomba hozatalából kiszorult vállalkozások annak forgalomba hozójaként újra megjelenhetnek a piacon.
- 127) Másrészt a versenytársak esetleges kiszorulását követő áremelés lehetősége is erősen korlátozott a NEAK-nak az áremelések elfogadásával kapcsolatos előzőekben részletesen bemutatott jogosultságai és azon alapuló gyakorlata alapján. Az eljárásban megkeresett NEAK eddigi gyakorlatában nem tapasztalt ilyen árazási magatartást, és véleménye szerint annak esélyét az összefonódás nem növeli.

¹⁵ VJ/2/2020. számú eljárás.

¹⁶ VJ/35-253/2019. számú irat.

- 128) Mindezek alapján az eljáró versenytanács álláspontja szerint nem valószínűsíthető, hogy az Advent Csoport az összefonódás végrehajtása esetén a NEAK-nál kezdeményezett árcsökkentéssel felfaló árazást folytasson, ezért káros horizontális hatással ebben az összefüggésben sem kell számolni.

Vertikális hatás

- 129) Egy összefonódásnak akkor lehetnek vertikális hatásai, ha az érintett vállalkozáscsoportok a termelési-értékesítési lánc egymást követő fázisaiban tevékenykednek, ami megteremtheti az érdekeltséget arra, hogy az egyik (vagy mindkét) piacon jelentékeny piaci erővel rendelkező vállalkozáscsoport ezt a piaci erőt kihasználja, azaz valamely (vagy mindkét) piacon versenyt korlátozó magatartást folytasson, lezárva az adott piacot (pl. szerződéskötéstől való indokolatlan elzárkózással, árprés révén stb.). Az eladókénti magas érintett piaci részesedés a vevő oldali versenytársak, a vevőkénti magas részesedés pedig az eladói oldali versenytársak hátrányos helyzetbe hozására teremthet lehetőséget és érdekeltséget.
- 130) A Mediq gyógyászati segédeszközök nagykereskedelmével, a Replant pedig a gyógyászati segédeszközök nagykereskedelme mellett azok kiskereskedelmével is foglalkozik, mely utóbbi teszi ki tevékenységének érezhetően nagyobb hányadát. Így a Replant kiskereskedőként vásárlója (lehet) a Mediq, mint nagykereskedő által forgalmazott gyógyászati segédeszközöknek, vagyis a két vállalkozás tevékenysége egymással vertikális kapcsolatban áll. Az összefonódást követően ez a vertikális kapcsolat az Advent Csoporton belülivé válik, így az Advent Csoport érdekeltté válhat abban, hogy a Mediq csak az összefonódás révén irányítása alá kerülő Replant részére forgalmazza termékeit, illetve más kiskereskedők esetében olyan, a Replant felé érvényesítettnél kedvezőtlenebb feltételeket alkalmazzon, melyek a tőle történő vásárlást észszerűtlenné tennék (direkt, illetve indirekt eladói elzárkózás). Másik oldalról pedig a Replant-nak lehetősége nyílik arra, hogy a gyógyászati segédeszközöket kizárólag az összefonódás révén irányítójává váló Mediq-tól szerezze be (vevői elzárkózás).

Eladói elzárkózás

- 131) A Mediq és a Replant együttesen a modern kötszerek esetében 40-50 százalékos, az ülőpárnák esetében pedig 30-40 százalékos részesedéssel rendelkeznek azok nagykereskedelmi forgalmazásából. Ezek az együttes piaci részesedések meghaladják azt a mértéket (30 százalék), amely felett a 7/2017. közlemény 22. bb) pontja alapján – különösen a modern kötszerek esetében – nem zárható ki egyértelműen, hogy az összefonódás káros vertikális hatással jár.
- 132) A magas piaci részesedés ugyanakkor csak az elvi lehetőségét teremti meg annak, hogy az összefonódást követően az Advent Csoport az esetleges elzárkózással érdemben hátrányos helyzetet teremtsen az összefonódás révén a csoportba kerülő Replant kiskereskedelmi versenytársai részére. A hátrányos helyzet kialakulásához az is szükséges, hogy az Advent Csoport rendelkezzen olyan, a kiskereskedői tevékenység hatékony végzéséhez szükséges termékekkel, amelyeket a kiskereskedők más nagykereskedelmi vállalkozásoktól nem tudnak beszerezni.
- 133) A jelen esetben a modern kötszerek és az ülőpárnák magyarországi nagykereskedelmi értékesítésével két-két jelentősebb, nemzetközi (gyártói) háttérű vállalkozás is foglalkozik, amelyek a NEAK kimutatásai szerint forgalmaznak olyan termékeket, amelyek helyettesíthetik a Mediq és a Replant termékeit is, és nemzetközi háttérükre tekintettel az Advent Csoport esetleges elzárkózó magatartása esetén nagy valószínűséggel képesek lennének növelni magyarországi forgalmukat.

- 134) Már az előzőekben írottak is jelentősen korlátozzák majd az Advent Csoport ösztönzöttségét a versenytárs kiskereskedőkkel szembeni kizáró magatartásra. Az ösztönzöttséget korlátozó körülmény továbbá az is, hogy egy kizáró magatartás szükségszerűen (csakúgy, mint a felfaló árazás esetében) átmeneti veszteségekkel jár, melynek a kiskereskedelmi árak későbbi emelésével történő kompenzálás elé a NEAK-nak az árazás kapcsán az előzőekben már értékelt jogosítványai jelentős korlátokat állítanak. Az ösztönzöttséget korlátozza az is, hogy a Replant Budapesten lévő három, valamint Veszprémben és Siófokon lévő egy-egy GYSE boltja – annak ellenére, hogy a magyarországi kiskereskedelmi forgalomból a modern kötszerek és az ülőpárnák esetében is nem elhanyagolható (10-15, illetve 20-30 százalék közötti) mértékben részesednek – már Magyarországnak a csak kisebb részét lefedő földrajzi elhelyezkedésük okán sem lennének képesek olyan mértékű kiskereskedelmi forgalmat elérni, amely képes lenne felszívni az Advent Csoport nagykereskedelmi forgalmát.
- 135) A Mediq sebkezelő centrumainak GYSE boltokká történő jövőbeni átalakítása ugyan növelhetné az Advent Csoport kiskereskedelmi lefedettségét, ezt a csak feltételezett lehetőséget – a kizáró magatartás lehetőségét és ösztönzöttséget korlátozó fentiek szerinti további körülményekre is tekintettel – nem minősítette az eljáró versenytanács olyan súlyúnak, ami elégséges okot szolgáltatna a versenyfelügyeleti beavatkozásra.

Vevői elzárkózás

- 136) A Replant részesedése az egyes gyógyászati segédeszköz termékcsoporthoz magyarországi kiskereskedelmi forgalmazásából (a Mediq által nagykereskedőként nem forgalmazott sztómaterápiás termékek kivételével, így az összefonódás nem erősíti a vertikális kapcsolatot) kevesebb annál a mértéknél (30 százalék), amely felett a 7/2017. közlemény 22. bb) pontja alapján nem zárható ki, hogy az összefonódás káros vertikális hatással jár. A gyógyászati cikkek beszerzéséből való – a vevői elzárkózás szempontjából releváns – részesedése pedig szükségszerűen még alacsonyabb is, mint az értékesítés esetében, mert jelentős részben a saját maga által forgalmazott termékek kiskereskedelmi értékesítését végzi. Emellett a Replant megkeresett kiskereskedelmi versenytársai is úgy nyilatkoztak, hogy a Replant GYSE bolthálózata nem tekinthető meghatározó jelentőségűnek.
- 137) Az elzárkózásra való ösztönzöttség tekintetében a Replant mellett a megkeresett kiskereskedelmi versenytársak is rámutattak annak fontosságára, hogy egy GYSE bolt a fogyasztói igények kiszolgálása érdekében a lehető legszélesebb termékpalettával rendelkezzen. A versenytársi nagykereskedők termékeinek kizárása, és így a GYSE boltok választékának szűkítése, a bolt vonzerejének csökkenésével, és így a forgalom csökkenésével járna, ami gazdasági szempontból kifejezetten hátrányos lenne.
- 138) Mindezek alapján az eljáró versenytanács álláspontja szerint a Replant piaci részesedéseitől függetlenül sem kell a vevői kizáráson alapuló káros vertikális hatással számolni. Ez egyben azt is jelenti, hogy a Mediq sebkezelő centrumainak GYSE boltokká történő átalakítása esetén sem valószínűsíthetőek káros versenyhatások, figyelemmel arra is, hogy azokon a településeken, ahol a Mediq sebkezelő centrummal rendelkezik vannak (többségében jelentős számban) GYSE boltok és gyógyászati segédeszközöket is forgalmazó gyógyszertárak.

Portfólió-hatás

- 139) A portfólió-hatás az összefonódás révén létrejövő vállalkozáscsoport által gyártott (forgalmazott) áruk körének bővüléséből adódik. Ez különösen akkor járhat káros versenyhatásokkal, ha egymást kiegészítő (azonos vevők által vásárolt) áruk gyártói (forgalmazói) kerülnek egy vállalkozáscsoportba. Ebben az esetben ugyanis, ha az egyik vállalkozáscsoport valamely áru(k) piacán magas piaci részesedéssel rendelkezik, akkor az összefonódás következtében bővülő vállalkozáscsoport más áru(k) piacán képes és

ösztönzött is lehet versenykorlátozó magatartás (pl. árukapcsolás) érvényesítésére. A Versenytanács gyakorlata alapján azonban piaci részesedéstől függetlenül „[...] az összefonódás csak akkor tiltható meg, ha azonosíthatók azok a konkrét mechanizmusok amelyekeken keresztül a portfólió-bővülés befolyásolja a versenyfolyamatot.”¹⁷

- 140) Az árukapcsolás megvalósulhat direkt módon (amikor valamely termék csak egy másikkal együtt vásárolható meg) vagy indirekt módon (amikor a termékek külön-külön is megvásárolhatóak, de az együttes megvásárlásukhoz árkedvezményt ad a forgalmazó).
- 141) Az összefonódás révén az Advent Csoport magyarországi gyógyászati segédeszköz *nagykereskedelmi* tevékenysége bővül a Replant által forgalmazott sztómaterápiás termékekkel. A sztómaterápiás termékek forgalomba hozatalából a Replant ugyan magas (45 százalékos) részesedéssel rendelkezik, azoknak azonban csak kisebb hányadát (mintegy [Üzleti titok] százalékat) forgalmazza a nagykereskedelemben, a nagyobb részét saját GYSE boltjaiban forgalmazza kiskereskedőként, így részesedése a nagykereskedelmi forgalmazásból nem éri el a 30 százalékot. Ennek következtében az Advent Csoportnak az összefonódást követően is csak a Mediq által jelenleg is 40-50 százalékos részesedés mellett forgalmazott modern kötszerek, valamint a 30-40 százalékos részesedés mellett forgalmazott ülőpárnák maradnak olyan termékcsoportjai, melynek részesedése a magyarországi nagykereskedelmi forgalomból meghaladja azt a mértéket (30 százalék), amely felett a 7/2017. közlemény 22. bc) pontja alapján nem zárható ki, hogy az összefonódás káros portfólió-hatással járjon. Másként: az összefonódás következtében nem bővül az Advent Csoport azon jelentős piaci részesedésű termékcsoportjainak (az ún. kapcsoló termékeknek) a köre, amelyek megvásárlásához lehet kötni más (az ún. kapcsolt) termékek értékesítését.
- 142) A nagykereskedelmi értékesítésben az árukapcsolás lehetőségét tehát alapvetően nem az összefonódás teremti meg. A Mediq-nek ugyanis a jelenleg is magas (és a Replant feletti irányításszerzéssel az Advent Csoport szintjén csak minimális mértékben növekvő) részesedésű modern kötszerek és ülőpárnák eddig is lehetőséget adtak volna arra, hogy azok megvásárlásához kösse az alacsonyabb nagykereskedelmi piaci részesedésű termékeit.
- 143) A megkeresett nagykereskedő versenytársak – jóllehet aggályaikat fejezték ki az Advent Csoport termék portfóliójának bővülése kapcsán – nem hivatkoztak olyan egyértelmű gyakorlatra, hogy a Mediq jelenleg vagy a múltban sikeres árukapcsolást alkalmazott volna a nagykereskedelmi értékesítésében. Ilyen jelzés a megkeresett kiskereskedelmi versenytársaktól sem érkezett, továbbá a NEAK sem említett ilyen esetet.
- 144) Mindezek alapján az eljáró versenytanács nem látott elégséges okot annak feltételezésére, hogy az Advent Csoport az egyes gyógyászati segédeszköz termékcsoportokban meglévő magas piaci részesedéseit kihasználva a jövőben árukapcsoláson alapuló versenykorlátozó magatartást folytasson. E mellett az eljáró versenytanács – eddigi gyakorlatával összhangban – figyelemmel volt arra is, hogy egy ilyen esetleges jövőbeli magatartás esetén amellet, hogy az az elleni fellépésre a NEAK is rendelkezik jogosítványokkal, a Tpv-t.-nek az árukapcsolásra vonatkozó 21. § f) pontja alapján a Gazdasági Versenyhivatal is felléphet.¹⁸
- 145) A gyógyászati segédeszköz *kiskereskedelemben* a Replant részesedése kizárólag a sztómaterápiás termékek esetében magasabb annál a mértéknél (30 százalék), amely felett a 7/2017. közlemény 22. bc) pontja alapján nem zárható ki a káros portfólió hatások

¹⁷ VJ/169/2004. számú ügyben hozott határozat, 109. pont.

¹⁸ Lásd a Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének az összefonódás vizsgálatára irányuló eljárásban hozott nem megtiltó határozatokban feltételek, illetve kötelezettségek előírásáról szóló 8/2017. számú közleményének 25. pontját és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának Tpv-t.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései 30.12. pontját.

felmerülése. A gyógyászati segédeszköz kiskereskedelemében azonban a szabályozás kizárja az árukapcsolás lehetőségét. A kiskereskedő direkt árukapcsolást azért nem képes alkalmazni, mert csak az orvos által felírt (vagy azt, szintén az orvos által engedélyezett helyettesítő) gyógyászati segédeszközt szolgálhat ki a fogyasztónak. Az indirekt árukapcsolás pedig azért nem lehetséges, mert a kiskereskedő a fogyasztó felé nem alkalmazhat alacsonyabb árat a NEAK által közzétett, a támogatás alapjául szolgáló (hatósági) áránál.

- 146) Mindezek alapján a jelen összefonódás esetében beavatkozásra okot adó káros portfólió-hatással sem kell számolni.

Egyéb a piaci szereplők által felvetett problémák

- 147) Az orvoslátogatói tevékenység kétségtől fontos tényező a TB támogatott gyógyászati segédeszközök forgalmazásában. Reklámozási lehetőség hiányában ugyanis ennek révén juthatnak közvetlenül információhoz az orvosok az egyes termékekkel kapcsolatosan. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint az orvoslátogatás hasznos tevékenység, így az a körülmény, hogy az összefonódás következtében a Replant-tal és annak termékeivel bővülő Advent Csoportnak megnövekszik az orvoslátogatói létszáma önmagában – szemben a versenytársak álláspontjával – nem ad okot versenyaggályra, az a versenyfolyamat szempontjából semleges körülmény. Az orvosoknak ugyanis legjobb szakmai tudásuk és a beteg igényei szerint kell dönteniük arról, hogy mely terméket írják fel a beteg részére adott vényen.
- 148) Az előző pontban kifejtettek az eljáró versenytanács álláspontja szerint helytállóak a Mediq sebkezelő centrumaiban dolgozó orvosokra is, így a sebkezelő centrumok léte ebből a szempontból sem vet fel aggályokat az összefonódással kapcsolatosan.
- 149) A versenytársaknak azt a felvetését, hogy az összefonódás következtében az érdekképviselői szervezetben növekszik majd az Advent Csoport alkuereje az eljáró versenytanács – figyelemmel az érintett érdekképviselői szervezet ezt cáfoló nyilatkozataira is – nem ítélte olyan körülménnyé, aminek meghatározó jelentősége lenne az összefonódás versenyjogi értékelésekor.

Összegzés

- 150) Mindezek alapján az eljáró versenytanács egyezően a Tpv. 71. § (2) bekezdés c) pontja szerinti vizsgálói indítvánnyal – figyelemmel a NEAK-nak az összefonódás tevékenységére gyakorolt hatásával kapcsolatos véleményére is – a Tpv. 76. § (1) bekezdés aa) pontja szerint határozatában megállapította, hogy az összefonódás nem csökkenti jelentős mértékben a versenyt az érintett piacon.

X.

Eljárási kérdések

- 151) A Gazdasági Versenyhivatal hatásköre a Tpv. 44. §-án, illetékessége a Tpv. 45. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik a bíróság hatáskörébe (Tpv. II. fejezet), illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
- 152) Az eljáró versenytanács határozatát a Tpv. 73. § (2) bekezdésének alkalmazásával előzetes álláspont készítése és tárgyalás tartása nélkül hozta meg.
- 153) A Tpv. 63. § (3) bekezdése alapján a Tpv. 69. §-a szerinti teljes körű vizsgálat elrendelése esetén az ügyintézési határidő négy hónap, ami a Tpv. 63. § (1) bekezdése alapján az eljárás megindulásának napján kezdődik. Jelen esetben az eljárás 2019. október 31-én

indult. A Tpvt. 63. § (8) bekezdésének 10. pontja szerint az ügyfélnek a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére való felhívásától az azok teljesítéséig terjedő időtartam, továbbá a 11. pontja szerint a 64/B. § (6) bekezdése szerinti felvilágosítás adása, illetve adat, irat szolgáltatás iránti megkereséstől az annak teljesítéséig, de legfeljebb a teljesítésre előírt lejártáig terjedő időtartam (a jelen eljárásban az átlapolások kiszűrésével: 301 nap) az ügyintézési határidőbe nem számít bele. Minderre tekintettel az ügyintézési határidő 2020. december 26-án járna le. Ezen a napon azonban a GVH-nál a munka szünetel, ezért a Tpvt. 64. § (4) bekezdése alapján az ügyintézési határidő a következő munkanapon jár le, ami a Tpvt. 33/B. § szerinti igazgatási szünetre tekintettel 2021. január 4. napja.

- 154) A Tpvt. 80/I. §-a szerint a jogorvoslatra az e fejezetben nem szabályozott kérdésekben a közigazgatási rendtartás általános szabályairól szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.
- 155) Az Ákr. 112. §-a szerint a hatóság határozata ellen önálló jogorvoslatnak van helye, a 113. § (1) bekezdése szerint a közigazgatási per kérelemre induló jogorvoslati eljárás. A 114. § (1) bekezdése szerint az ügyfél - az önálló fellebbezéssel nem támadható végzések kivételével - a véglegessé vált döntés ellen közigazgatási pert indíthat.
- 156) A közigazgatási per szabályait a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) határozza meg.
- 157) A Kp. 29. § (1) bekezdése az elektronikus kapcsolattartásra a polgári perrendtartás szabályait rendeli megfelelően alkalmazni. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése szerint az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési tv.) alapján elektronikus úton történő kapcsolattartásra kötelezett minden beadványt kizárólag elektronikusan - az E-ügyintézési tv.-ben és végrehajtási rendeleteiben meghatározott módon - nyújthat be a bírósághoz.
- 158) Az E-ügyintézési tv. 9. § (1) bekezdése alapján elektronikus ügyintézésre köteles az államigazgatási szerv feladat- és hatáskörébe tartozó ügyben ügyfélként eljáró gazdálkodó szervezet és annak jogi képviselője.
- 159) A Kp. 39. § (1) bekezdése szerint a keresetlevelet - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a vitatott közigazgatási cselekmény közlésétől számított harminc napon belül kell a vitatott cselekményt megvalósító közigazgatási szervhez benyújtani.
- 160) A Kp. 39. § (6) bekezdése szerint – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a keresetlevél benyújtásának a közigazgatási cselekmény hatályosulására halasztó hatálya nincs.

Budapest, 2020. december 22.

Dudra Attila
előadó versenytanácsstag

Dr. Tóth András
a Versenytanács elnöke,
versenytanácsstagként eljárva

dr. Köhalmi Attila
versenytanácsstag